

## Vedlegg 1.

### Lov- og forskriftstekster om uførepensjon

Her presenteres de delene av lov- og forskriftstekstene som anvendes i analysene.

#### 1A: Lov om uføretrygd av 19. januar 1960

§ 2 Ufør etter denne lov er den som etter å ha gjennomgått hensiktsmessig behandling frembyr alvorlige og varige, objektivt registrerbare symptomer på sykdom, skade eller lyte.

§ 4. Den som er over 18 år og som på grunn av uførhet ikke kan anses i stand til å yte mer enn en tredjedel av normal arbeidsinnsats på et arbeidsområde som høver for ham, har rett til uførepensjon.

Uførepensjon skal først tilstås når det etter gjennomgått hensiktsmessig arbeidstrening, yrkesopplæring eller annen form for attføring er endelig fastslått at den uføre fyller vilkårene i første ledd. [...] (*Norges Lovtidend 1960*).

#### 1B: Folketrygdloven av 17. juni 1966

§ 8-3. Den som er 18 år eller eldre, har rett til uførepensjon dersom hans ervervsevne etter gjennomgått behandling, arbeidstrening, opplæring eller annen form for attføring som anses hensiktsmessig, fortsatt er varig nedsatt med minst halvparten på grunn av sykdom, skade eller lyte.

Ved bedømmelsen av i hvilken grad ervervsevnen skal anses nedsatt, tas hensyn til den tryggedes reelle muligheter for ervervsinntekt eller innsats i et arbeid som høver for ham, sammenlignet med tilsvarende muligheter før han ble ufør (*Norges Lovtidend 1966*).

#### 1C: Forskrift om hvilke krav som skal stilles til sykdom, skade eller lyte og den nedsatte ervervsevne som vilkår for rett til uførepensjon av 26. september 1991

##### I

##### GENERELT OM DET MEDISINSKE VILKÅRET FOR RETT TIL UFØREPENSJON OG OM MEDISINSK DIAGNOSTIKK

##### § 1

Ved vurderingen om det foreligger sykdom, skade eller lyte i lovens forstand, skal det legges til grunn et sykdomsbegrep som er vitenskapelig basert og alminnelig anerkjent i medisinsk praksis.

Den medisinske lidelse skal ha ført til en varig funksjonsnedsettelse. Funksjonsnedsettelsen skal være av en slik art og grad at den framstår som en vesentlig grunn til en varig reduksjon i ervervsevnen, jf. forskriftens § 3.

Ved lidelser uten objektive diagnostiske funn, er vilkåret i første og annet ledd bare oppfylt dersom det antas å ville foreligge bred medisinsk – faglig enighet om vurderingen i det enkelte tilfellet.

## § 2

Før et krav om uførepensjon avgjøres, skal søkeren være tilstrekkelig medisinsk utredet, slik at man ut fra en fullverdig medisinsk diagnostikk og prognostisk vurdering kan ta stilling om det foreligger en varig funksjonsnedsettelse.

## II

### OM ÅRSAKSSAMMENHENG MELLOM SYKDOM, SKADE ELLER LYTE OG VARIG NEDSATT ERVERVSEVNE

## § 3

Det er et vilkår for rett til uførepensjon at den varige nedsettelse av ervervsevnen i vesentlig grad skyldes sykdom, skade eller lyte. [...]

Ved vurderingen av om årsakskravet er oppfylt skal det legges vekt på om søkeren uten hensyn til arbeidsmarkedsforhold m.v. ville hatt vanskeligheter med å beholde eller oppnå arbeidsinntekt på grunn av funksjonsnedsettelsen, jf. § 1. Vilkåret for rett til uførepensjon anses ikke oppfylt dersom funksjonsnedsettelsen er uten avgjørende betydning for søkerens arbeids- eller ervervsmuligheter. Dette gjelder også for den som har sitt arbeid i hjemmet, men som helt eller delvis skal vurderes mot yrkeslivet (*Sosialdepartementet 1991*).

## 1 D: Ny folketrygdlov av 28. februar 1997

### § 1-1: Formål

Folketrygdens formål er å gi økonomisk trygghet ved å sikre inntekt og kompensere for særlige utgifter ved arbeidsløshet, svangerskap og fødsel, aleneomsorg for barn, sykdom og skade, uførhet, alderdom og dødsfall.

Folketrygden skal bidra til utjevning av inntekt og levekår over den enkeltes livsløp og mellom grupper av personer.

Folketrygden skal bidra til hjelp til selvhjelp med sikte på at den enkelte skal kunne forsørge seg selv og klare seg selv best mulig til daglig.

### § 12-1: Uførepensjonsskapitlets formål

Formålet med uførepensjon er å sikre inntekt for personer som har fått sin inntektsnivå eller arbeidsevne varig nedsatt på grunn av sykdom, skade eller lyte.

### § 12-5: Hensiktsmessig behandling og attføring

Det er et vilkår for rett til uførepensjon at vedkommende har gjennomgått hensiktsmessig behandling og attføring for å bedre inntektsevnen eller arbeidsevnen.

Når det skal avgjøres om et behandlings- eller attføringstiltak er hensiktsmessig, legges det vekt på alder, evner, utdanning, yrkesbakgrunn og arbeidsmuligheter. Det skal også legges vekt på om vedkommende kan få arbeid dersom han eller hun pendler eller flytter. [...]

### § 12-6: Sykdom, skade eller lyte – krav til årsakssammenheng

Det er et vilkår for rett til uførepensjon at vedkommende har varig sykdom, skade eller lyte.

Når det skal avgjøres om det foreligger sykdom, legges det til grunn et sykdomsbegrep som er vitenskapelig basert og alminnelig anerkjent i medisinsk praksis. Sosiale eller økonomiske problemer gir ikke rett til uførepensjon.

Den medisinske lidelsen må ha medført en varig funksjonsnedsettelse av en slik art og grad at den utgjør hovedårsaken til nedsettelsen av inntektsevnen/arbeidsevnen.

§ 12-7: Nedsatt inntektsevne. Uføregrad

Det er et vilkår for rett til uførepensjon at evnen til å utføre inntektsgivende arbeid (inntektsevnen) er varig nedsatt med minst halvparten.

Ved vurderingen av hvor mye inntektsevnen er nedsatt (hvor høy uføregraden er) skal inntektsmulighetene i ethvert arbeid som vedkommende nå kan utføre, sammenlignes med de inntektsmulighetene som vedkommende hadde før sykdommen, skaden eller lytet oppstod. Når inntektsmulighetene vurderes, skal det legges vekt på alder, evner, utdanning, yrkesbakgrunn, arbeidsmuligheter på hjemstedet og arbeidsmuligheter på andre steder der det er rimelig at vedkommende tar arbeid. [...]. (Ot Prp nr 29 1996: 224, 255f).<sup>181</sup>

---

<sup>181</sup> Disse lovparagrafene er i de vesentlige trekk fortsatt uendret (Lov om folketrygd 2006).